

ROZWIÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Wtorek, dnia 11 września 1923 r.

Niezlomna wola Francji zwyciężyła.

W przededniu rozpoczęcia bezpośrednich rokowań.

Niemcy przedkładają nowe propozycje.

Wizyta parlamentarzysty francuskiego u Stresemanna.

WIEN 10.9 (AW) „Neue Freie Presse“ donosi, że między Niemcami i Francją ujawnia się coraz silniejsze dążenie do bezpośrednich rokowań. Obecnie toczy się nieoficjalna wymiana zdań ku znalezieniu sposobu rozwiązania konfliktu. W kołach politycznych panuje przekonanie, że akcja ta w wyniku swym doprowadzi do rychłych pertraktacji między obu państwami.

BERLIN 10.9 (AW) Według wiadomości z kół politycznych 12 bm. przybywa do Berlina członek parlamentu francuskiego Reynaud, były sekretarz prez. Milleranda. Zostanie on przyjęty przez Stresemanna. Wizyta jego ma na celu omówienie nieoficjalnie sprawy Ruhry i warunków zawarcia umowy gospodarczej francusko-niemiec-

kiej. Dotychczas jest jeszcze nieustalone w jakiej formie wystąpią Niemcy z nową propozycją.

BERLIN 10.9 (AW) Wczorajsza mowę Poincarego uważają tutejsze koła rządowe z wyjątkiem organów nacjonalistycznych i radykalnych, za wielki postęp. Kanclerz ze swej strony ma w środę zabrać głos w odpowiedzi na wczorajsze wywody Poincarego. Do odpowiedzi Stresemanna przypisują tutaj wielkie znaczenie polityczne. Jednocześnie prasa nacjonalistyczna, widząc otwierające się możliwości porozumienia francusko-niemieckiego, atakuje obecny rząd niesłychanie mocno.

BERLIN 10.9 (AW) Berliński kores-

pondent „Jornal“ donosi, że Stresemann przedstawi stronnictwom parlamentarnym szereg nowych propozycji rządu niemieckiego. Wstępna wymiana zdań odbywa się za pośrednictwem francuskich i niemieckich przemysłowców i bankierów. Niemcy domagają się oddania w ich ręce administracji Zagłębia Ruhry i przyjęcie z powrotem wydalonych urzędników, gotowe zaś są przyjąć dalsze dostawy w naturze.

BERLIN 10.9 (AW) W pierwszym tygodniu września drożyzna wzrosła o 85,8 procent w stosunku do tygodnia poprzedniego. Ubrania podróżowały o 49,4 procent, środki żywnościowe o 105,6, światło i opał o 43,7, środki komunikacyjne o 116,6.

WIADOMOŚCI POLITYCZNE

Traktat handlowy polsko - austriacki.

(wp) w czasie pobytu kanclerza austriackiego dr. Seipla, omawiana będzie konieczność przeprowadzenia pewnych zmian polsko - austriackiego Traktatu handlowego z r. 1922. Życie gospodarcze wykazało, że traktat ten jest niewłaściwym. W obradach weźmie udział ze strony austriackiej kanclerz dr. Seipel, Minister Spraw Zagranicznych p. Gruenberg oraz wyżsi urzędnicy austriaccy którzy przybyć mają z dr. Seiplem, a ze strony polskiej Minister Spraw Zagranicznych p. Seyda, Minister Przemysłu i Handlu p. Szydłowski, naczelnik Wydziału Gospodarczego M. S. Z. p. Olszewicz i dyrektor Departamentu Ministerstwa Przemysłu i Handlu p. Tennenbaum.

Uposażenie urzędników.

(wp) Dziś o godz. 11-ej zebrała się u chorążego sen. Buzka Senacka Podkomisja Skarbowo-Budżetowa celem wysłuchania sprawozdania sen. Buzka o sejmowych projektach ustawy w sprawie urzędniczych posażań i emerytur. W sierpniu Komisja Senatu zapowiedziała przeprowadzenie zmian tej ustawy w kierunku, by ujednolicić płace poszczególnych rodzajów służby państwowej. Projekt sejmowy bowiem zawiera znaczne różnice.

Podkomisja zajęła się na posiedzeniu publicznym od godz. 11-ej do 2-ej drobiazgowymi sprawami, a na posiedzeniu popołudniowym o godz. 5-ej wejdą pod obrady najważniejsze sprawy w wysokości mnożnej, dwurazowej miesięcznej wypłaty oraz w takim razie sposobu obliczania tej wypłaty.

Gście bułgarskie.

(wp) Dziś o godz. 5-ej po południu odbędzie się w Prezydium Rad. Ministrów zebranie towarzyskie z powodu przybycia wydelegacji bułgarskiej.

Burza zażegnana.

Europa może lżej oddychać.

Mussolini przyjął notę grecką i obiecuje ewakuować Korfu.

RZYM 10.9 (AW) Stanowisko Mussoliniego w konflikcie grecko-włoskim spotkało się z żywym uznaniem zarówno prasy włoskiej jak i kół politycznych wszystkich odcieni. Premier Mussolini otrzymuje codziennie setki depeesz, wyrażających uznanie i podziw.

Mimo wzmożonej pracy, wywołanej konfliktem Mussolini postanowił odbyć cały szereg podróży po kraju. W ciągu tych podróży wygłosi premier mowy polityczne między innymi w Medjolanie i Rzymie. W przemówieniach tych ma podobno poczynić Mussolini ważne deklaracje w sprawie nowego kierunku politycznego Włoch i stosunków z innymi państwami.

BORDAUX 10.9 (PAT) W niedzielę odbyły się dłuższe narady między Lordem Curzonem a premierem Baldwinem w Elbein. Oba mężowie stanu obradowali nad szczęśliwym załagodzeniem zatargu włosko-greckiego, jak również nad sprawą odszkodowań.

BORDAUX 10.9 (PAT) Mussolini nadał instrukcje włoskiemu ambasadorowi w Paryżu, zawiadamiając jednocześnie, że rząd włoski zgadza się na notę grecką i potwierdza obietnicę ewakuowania Korfu, po uregulowaniu przez Grecję żądanych odszkodowań.

TELEGRAMY.

BOLSZEWICY NIE PRYZNAJĄ TRAKTATU BYSKIEGO.

MOSKWA 10.9 (PAT) Dn. 7 bm. rozprawę 19 z kolei posiedzenie Komisji Specjalnej. Delegacja rosyjska, wbrew jasnemu brzmieniu art. 11 traktatu, przedłożyła odmowną decyzję w sprawie Liceum Krzemienieckiego, bez względu na to, iż prezes delegacji rosyjskiej poprzednio oświadczył, iż majątek Liceum winien powrócić do Polski. Rezerat strony rosyjskiej nominalnie strone, prawnie zaś zagadnienia. Delegacja rosyjska przedstawia również wniosek odmowny w sprawie zwrotu aktów wołyńskich oraz Instytutu agronomicznego w Puławach.

Dalszy ciąg posiedzenia odłożono do dnia 10 września rb.

ZNOWU KONCESJA DLA PRZEMYSŁU NIEMIECKIEGO.

MOSKWA 10.9 (AW) Firma niemiecka Junkers zawarła z sowietami umowę w myśl której otrzyma ona prawo budowania w Rosji aparatów i urządzenia komunikacji lotniczej między Szwecją a Persją.

Pierwsza próba lotu Moskwa - Teheran odbyła się bez wypadku.

ZAKOŃCZENIE ZJAZDU KATOLICKIEGO W KATOWICACH.

KATOWICE 10.9 (AW) Dnia 10 bm. zakończyły się obrady II Śląskiego Zjazdu Katolickiego w Krlewskiej Hucie. Po południu odbyło się zebranie plenarne, na którym odczytano telegram ks. prymasa Kardynała Dalbora. Przemówienia pożegnalne wygłosili burmistrz Dabek i delegat apostolski ks. Holanda.

Teatr „SCALA” Ceg 18.

Sroda 12 i czwart. 13 to g. 9 w. Dwa występy znakomitego artysty **ALEXANDRA**

ZELWEROWICZA

z udziałem artystów teatrów Polskiego, Małego i komedji Marji Brydzińskiej, Janiny Zarzyckiej, St. Daczyńskiego, Leona Luszczyńskiego, Józefa Zielńskiego. — Ostatnia Nowość

„Pokojówka szuka miejsca”

Komedja w 3 akt. Gusty Genty. (1893k Reżyserował Al. Zelwerowicz — Bilety w Scap Dyr. Tym, Ortyr. i Zb. Borkowski

TELEFONEM Z WARSZAWY

KONDOLENCJA PREZ. RZPLITEJ.

*) Pan Prezydent Rzeczypospolitej wysłosał następujący telegram do Jego Cesarskiej Mości cesarza Japonji:

Głęboko przejęty straszną katastrofą, która w Waszej Cesarskiej Mości przyniosła tak wiele osobliście i od narodu polskiego najszerzej wyraża współczucia i jaknajgłębszej sympatji. — Podpisano Wojciechowski.

PERTRAKTACJE W SPRAWIE WALUTY GDAŃSKIEJ.

*) Minister skarbu, komisarz generalny Pluciński i referent departamentu kredytowego ministerstwa skarbu p. Barański wyjechali wczoraj do Genewy na pertraktacje w sprawie waluty gdańskiej.

POMOC DLA JAPONJI.

*) Polski Czerwony Krzyż, Towarzystwo Polsko-Japońskie, Stowarzyszenie Lekarzy Polskich, Zjednoczenie Stowarzyszeń Polskich, wydały odezwę, zmierzającą do zorganizowania pomocy dla dotkniętych katastrofą w Japonji.

W SPRAWIE FEDAKA SĄD NAJWYŻSZY ODRZUCIŁ ZAŻALENIE NIEWAŻNOŚCI.

*) Sąd Najwyższy w Warszawie postanowił wczoraj w sprawie skazanego na 6 lat ciężkiego więzienia Stefana Fedaka, odrzucić zażalenie nieważności. W sprawie wymiaru kary sąd obraduje w dalszym ciągu i postanowił swój wyrok co do wysokości kary przesłać natychmiast Sądowi we Lwowie.

Kronika telegraficzna.

kt) 11 bm. przybywa do Warsz. wycieczka bułgarska w składzie 60 osób.

kt) Do Angory przybył delegat Ameryki, celem omówienia z rządem tureckim sprawy wprowadzenia w użycie traktatu handlowego między obu państwami.

kt) „Popolo d'Italia” donosi, że rząd grecki wpadł jakoby na ślad morderców z Janiny. Dwóch z nich już aresztowano. Za pozostałymi mordercami odbywa się pościg.

kt) Otrzymało tu wiadomość z Tokio, że ambasador włoski ocalał.

Z ostatniej chwili.

STAROWIERCY POTEPIAJĄ TICHONA.

MOSKWA 10,9 (AW) Przewodniczący synodu Jewdochim, otrzymał list od staro-obrzędowego archimandryty Harjona, w którym ten podkreśla, że Tichon swą publiczną kapitulacją przed władzą sam siebie zbiczował, jak niegrzesznego chłopca. W ten sposób — pisze Harjon — Tichon stworzył wszyskim oczy, że nie władza jest winna prześladowaniom, a jedynie działalność pobłobnych Tichonowi.

Jewdochim w rozmowie z przedstawicielem „Prawdy” oświadczył, że obecny synod pod każdym względem stoi wyżej od Tichona.

Japonja rychło otrząśnie się z katastrofy.

Ogólna liczba ofiar — 1.350.000 ludzi. 316.000 budynków zniszczonych.

LONDYN 10,9 (AW) Donoszą tutaj z Waszyngtonu, że amerykański sekretarz finansów p. Mellon jest przeświadczony, że Japonja rychło otrząśnie się z katastrofy. Według oświadczenia Mellona kredyty rządu japońskiego przedstawiają się jaknajlepiej. Mellon sądzi, że rząd wyda szereg pożyczek municypalnych, które zostaną pokryte w większości przez samych japończyków tak, iż tylko nieznaczna część z nich znajdzie się

na rynku amerykańskim.

BERLIN 10,9 (AW) „United Press” donosi, że w ciągu dnia wczorajszego odczuwano w Japonji nowe trzesienia ziemi.

Z Nagasaki donoszą urzędowo, że ogólna liczba ofiar wynosi 1.350.000 ludzi. Zniszczonych zostało 316 tysięcy budynków. W Tokio 70 procent budynków jest zniszczonych.

Trudności finansowe Gdańska.

Redukcja urzędników i personelu nauczycielskiego.

GDAŃSK 10,9 (AW) Redukcja urzędników gdańskich staje się wobec trudności finansowych wolnego miasta, rzeczywistością. Dla przeprowadzenia tego planu Senat Gdański przezwiduje zmniejszenie urzędników państwowych i komunalnych o 25 procent. Wobec tego pozostałe urzędnictwo nie będą obsadzane, dopóki redukcja nie osiągnie 25 procent.

Wobec olbrzymich wydatków personalnych w szkolnictwie ma także nastąpić zmniejszenie personelu nauczycielskiego.

GDAŃSK 10,9 (AW) „Gazeta Gdańska” donosi, że 15 bm. przybywa do Gdańska wycieczka, składająca się ze 100 osób z Norwegji, celem zwiedzenia miasta i okolic.

Senat rozpoczyna swoje prace.

Posiedzenie podkomisji budżetowo -- skarbowej.

WARSZAWA 10,9 (PAT) Dziś o godz. 11 rano odbyło się w mieszkaniu prywatnym senatora Buzka w Alejach Jerozolimskich Nr. 32, posiedzenie senackiej podkomisji skarbowo-budżetowej pod przewodnictwem senatora Adelmiana. Rozpatrywano projekt ustawy o uposażeniu funkcjonariuszy państwowych i wojskowych. Po dyskusji przyjęto 3 pierwsze ustawy z niewielkimi stylistycznymi zmianami. Referował senator

Buzek. Posiedzenie to odbyło się w mieszkaniu prywatnym ze względu na charakter referenta. Dalszy ciąg obrad dziś wieczorem.

WARSZAWA 10,9 (PAT) Na wieczornem posiedzeniu senackiej podkomisji skarbowo-budżetowej pod przewodnictwem senatora Adelmiana według referatu senatora Buzka, zatwierdzono szereg dalszych artykułów projektu do 9-go wyłącznie.

AUSTRIA PZNAJE NOWY USTRÓJ SOWIECKI.

WIEDEN 10,9 (PAT) Dotychczasowy przedstawiciel sowieckich republik rosyjskiej i ukraińskiej Sawickij wręczył ministrowi spraw zagranicznych dr. Grunbergowi listy uwierzytelniające, w myśl których, przedstawiciel wspomnianych wyżej dwóch republik będzie odąd przedstawicielem związku republik sowieckich, obejmujących republikę rosyjską, ukraińską, białoruską i zakaukaską. Równocześnie wymienione zostały dokumenty, na mocy których traktat handlowy, zawarty 7-go grudnia 1921 r. między Austrią a republikami sowiecką i ukraińską zostaje rozszerzony na związek republik sowieckich.

czył między innymi: „Musimy dojść do porozumienia z Francją i to w czasie możliwie najkrótszym. Socjaliści wzięli udział w rządzie ze stanowczym zamiarem zrewidowania kwestji Zagłębia Ruhry. Jesteśmy skłonni zawrzeć z Francją porozumienie, któreby nam zagwarantowało, że Zagłębie Ruhry i kraje Nadrenji nie będą oderwane od Niemiec, lecz przeciwnie, będą z nimi w przyszłości jaknajściślej związane. Pragniemy dojść do porozumienia z Francją. W sprawie odszkodowań gotowi jesteśmy udzielić Francji wszelkich możliwych do przyjęcia gwarancji, ale w żadnym razie niedopuszczymy do oderwania od Rzeszy krajów okupowanych. Uznamy naszą klęskę poniesioną w wojnie światowej jako fakt historyczny i wyciągamy stąd konsekwencje. Jest wszakże obowiązkiem rządu francuskiego nie dać nam faktów tego zbyt dotkliwie odczuwać.”

NOWA ORGANIZACJA ARMJI SOWIECK.

STOKHOLM 10,9 (AW) „Svenska Tagebladet” podaje szereg szczegółów dotyczące nowej organizacji armji sowieckiej. Rezerwy tej armji mają być zorganizowane w ten sposób, aby w razie mobilizacji z 600 tysięcy wojsk zawodowych uzyskać armję 10 miljonową. Według nowych projektów rządu sowieckiego obowiązek służby wojskowej czynnej jest obliczony na 4 lata. Młodzież ma być zaprawiona do służby wojskowej już od lat najmłodszych a młodzieńcy w wieku od 16 do 18 odbywać będą corocznie miesięczne ćwiczenia wojskowe.

BÓJKI W LOKALU PUBLICZNYM W ATENACH.

RZYM 10,9 (PAT) Poseł włoski w Atenach złożył protest rządu greckiego z powodu słownej obrazy, której dopuścili się wobec trzech oficerów włoskich obywatele greccy w lokalu publicznym. Oficerowie na tę zniewagę odpowiedzieli czynną zniewagą. Rząd grecki wyraził z powodu tego zajścia ubolewanie.

NA JAKICH WARUNKACH NIEMCY SA SKŁONNI POGODZIĆ SIĘ Z FRANCJĄ.

BERLIN 10,9 (PAT) Polradio. Minister spraw wewnętrznych Helman (socjalista większościowy), przyjmując delegację „Międzynarodowej Ligi Kobiet dla ochrony pokoju i wolności”, przedstawił poglądy rządu na sytuację polityczną Niemiec. Minister zazna-

PRASA NIEM. O MOWIE POINCARÉ'GO.

BERLIN 10,9 (PAT) Polradio. Prasa niemiecka, omawiając mowę Poincarégo wygłoszoną wczoraj w Danvilliers zauważa, że ton mowy premiera francuskiego jest tym razem znacznie spokojniejszy i mniej wrogi dla Niemiec. Wobec powyższego dzienniki berlińskie zaznaczają, że należy się spodziewać podjęcia w krótkim czasie pertraktacji, mających na celu rozwiązanie zaradnienia reparacyjnego i kwestji Zagłębia

A ceny wciąż i w górę...

Od czterech niespełna tygodni giełda oficjalna notuje kurs dolara (ku niemałemu utraceniu naszych przedstawicieli jarmulkowej mniejszości!) prawie w jednej wysokości. Marka zatem nasza „ustabilizowała się” do pewnego stopnia, a przyczyniło się do tego w znacznej mierze uniezależnienie jej od dotychczasowej siostrzyczki jej, marki niemieckiej, staczającej się karkołomnymi skokami w — bezdenną przepaść.

I zdawałoby się, logicznie rzecz biorąc, że w konsekwencji i ceny na wszystkie bez wyjątku artykuły powinny się być również ustabilizować. Bo gdy dawniej kupiec, czy inny jaki paskarz usprawiedliwiał codzienne prawie dopisywanie zera do wystawionych na towarach cen haussą dolara, to dziś atut ten wypadł mu z ręki — dolar „stoi” na miejscu.

I gdy dawniej można było od biedy zgadzać się z podobnym tłumaczeniem się kupca, to dziś ono nie może mieć miejsca i każde podniesienie ceny na artykułach, zwłaszcza pierwszej potrzeby stanowi lichwę, która w najsurowszy sposób powinna być ukarana. Lichwa ta bowiem w obecnym czasie po ustabilizowaniu się marki jest zbrodnią przede wszystkim wobec licznej rzeszy robotników, borykających się literalnie z głodem i rosnącą z dnia na dzień nędzą; jest ona również zbrodnią i wobec szarej masy miejskiej inteligencji urzędniczej nie znajdującej już żadnego sposobu łatania — żebraczego budżetu...

Dotychczasowy system walki z paskarstwem i lichwą — popularnie zwanej „walką z drożyzną” — uprawianej przez różne „referaty” okazał się zgoła nie wystarczającym do rozwiązania tej pierwszorzędnej wagi kwestji, chociaż, co prawda, gdzieś tam kary aresztu i konfiskata znalezionych podczas obławy towarów chowanych na pasek, przyczyniły się w minimalnej mierze do spadku cen.

Dopóki bowiem w Polsce nie będzie ustawy, regulującej maximum „zarobku” kupca, hurtownika czy też przemysłowca, dopóty anarchja drożyzniana trwać będzie i wszystkie zamierzenia rządu w celu zatamowania fali drożyzny spełzną na niczym.

Tylko z chwilą, gdy na podstawie prawomocnej ustawy organy rządu — sumiennie spełniające swe obowiązki — będą mogły nakładać kary za lichwę w postaci konfiskaty całego majątku paskarza, czy też chłosty lub nawet kary śmierci — dopiero z tą chwilą można być pewnym, że paskarze ustatkują się, że ukrócą oni swe wilcze apetyty, nie chcąc narażać się na takie — „przyjemności”.

Tak, jak dziś rzeczy stoją, nie ma mowy o tem, aby ceny utrzymały się na jednym i tym samym stopniu, mimo pozornej stabilizacji dolara: podbijanie cen stało się poniekąd drugą naturą rozzuchwalonych dotychczasową bezkarnością zbrodniarzy i w obecnym stadium zadaniem i staraniem rządu jest ukrócić tę samowolę pasożytów. W walce tej rząd ma za sobą całe społeczeństwo, ale to społeczeństwo chce i ma prawo żądać od rządu, który doznaje jego poparcia, aby już raz na koniec wyzbył się pobłażania dla zbrodni paskarzy, aby już raz na koniec umożliwił jaką taką egzystencję mas uginających się pod ciężarem drożyzny. Społeczeństwo w ogromnej większości

wie, z jakimi trudnościami rząd obecny — czyć musi, by usunąć ślady poprzedniej spodarki, społeczeństwo wie, ile rząd już zrobił dla naprawy Rzplitej, która powoli a jednak stale postępuje naprzód, ale to społeczeństwo nie może zrozumieć, dlaczego mimo stabilizacji marki, mimo stałego od kilku tygodni kursu dolara, ceny wciąż jeszcze idą w górę...

Niemcy o stosunkach polsko - czeskich.

Prasa niemiecka śledzi uważnie rozwój stosunków polsko—czeskich i dzięki ułatwieniu, jakie jej czynią pisma czeskie w rodzaju „Czeskiego Słowa” i „Czecha” przekłada swym czytelnikom dowody, że pomiędzy Polską i Czechosłowacją istnieje głęboko uzasadniona nieufność i nieprzyjaźń. Świeżo rozpisuje się niejakiś Herald Loewe (zapewne Lewy) na temat „czechisch polnischer Gegensatz” i powiada:

Oba państwa chcą ująć w swoje ręce ster Europy Środkowej. Czechosłowacja stoi na czele Małej Ententy. Polska ma nieograniczoną protekcję we Francji. Według wskazówek rządu francuskiego ma Polska za zadanie stać na straży przeciw Rosji i Niemcom.

Tutaj jest — według p. Löwego — przyczyna rywalizowania Pragi z Warszawą. Do tego trzeba dodać, że pomiędzy obu narodami nie ma ani odrobinki sympatji wzajemnej, nie mówiąc już wcale o przyjaźni. Sam dr. Benes był zmuszony poddać się wskazówkom z Paryża i pomagać (?) Polakom przy zdobywaniu Śląska i Galicji Wschodniej, chociaż w duszy się temu sprzeciwiał.

Obecnie można zauważyć, że wpływ Francji w Warszawie słabnie. Ani Fochowi nie powiodło się, gdy przebywał w Warszawie i w Trawnie, doprowadzić do skutku przymierze polsko—czeskosłowackie pod protekcją Francji.

Polacy ustanowili pozornie najwyższą radę wojenną ku ochronie państwa, aby się zła-

Obowiązkiem rządu jest wglądać w tę sprawę i uspokoić opinię publiczną przez wydanie odpowiednich zarządzeń, zabraniających podwyższanie cen w czasie, gdy kurs marki utrzymuje się na jednym poziomie i nie wykazuje żadnych tendencji zniżkowych.

W—

wało, że chcą zastosować się do życzeń Francji. Fochowi wprawdzie powiodło się usunąć socjalistę Piłsudskiego, ale jak daleko sięga wpływ Francji w Warszawie, trudno odgadnąć.

Minister Seyda wygłosił w sejmie w dniu 8 czerwca wielką mowę, zawierającą mnóstwo zarzutów, skierowanych przeciw Pradze.

Także król rumuński Karol pojechał do Warszawy, aby tam rozgadać się, co wart jest jego sojusz z Polską i co Polska zdolna jest uczynić, gdyby sowiecka armja przepłynęła Dniepr i ruszyła na Bukareszt. Rząd francuski życzył sobie, aby Polska wstąpiła do Małej Ententy, ale rząd czeski oparł się temu i na konferencji w Sijonie poseł Piltz był zmuszony słuchać tylko za drzwiami, o czem tam mówiono. Było to w rzeczywistości wielkim dla niego upokorzeniem. Organ ministra „Czeskie Słowo” wciąż zaznacza swe stanowisko wrogie pokojowi ryskiemu, ponieważ granic polsko—rosyjskich dziś na wschodzie istniejących nie uznaje.

W końcu p. Löwe pisze, że Polacy jawnie popierają ruch samorządowy w Słowacji, a dr. Tuka, jeden z jego przywódców stoi na żołdzie polskim.

Praski „Czech”, który artykuł p. Löwego przytacza, korzysta ze sposobności, aby swą nienawiścią bryzgnąć na „panów dobrodziejów w Warszawy”, którym zarzuca brak rozwagi i szkodzenie przez to interesom Czech i Polski.

Współpraca polsko - bałtycka a polityka europejska.

Paryski „Temps” zamieszcza ciekawy artykuł pod powyższym tytułem. Ostatnia konferencja państw bałtyckich, wywodzi dziennik, mimo zmiany rządu w Polsce wykazała, iż współpracę państw bałtyckich należy uważać za czynnik stały w polityce europejskiej. Najważniejsze fakty tej współpracy są następujące: przede wszystkim front wspólny przeciwko imperjalizmowi czerwoniemu. Zwycięstwa polskie i obrona bohaterstwa państw bałtyckich przeciwko Rosji, oraz zawarte następnie traktaty zbliżyły te państwa. Lecz oprócz tego mają one stale interesy wspólne, wynikające z sąsiedztwa z Rosją, przede wszystkim zgodności wystąpień wobec niej, jako blok zjednoczony, który nie zagraża Rosji, lecz zmusza ją do wyrzeczenia się wszelkiej myśli podjęcia polityki imperjalistycznej. Doniosła rola w tem Polski na konferencjach wynikających z jej większego znaczenia mocarstwowego, jest przejawem imperjalizmu, lecz przy głębszym przyjrzeniu się staje widocznym, iż tylko dzięki stanowisku zajętemu przez Polskę, państwa bałtyckie uniknęły losu krajów kaukaskich, zmuszonych gwałtem do zależności od Rosji sowieckiej. Państwa bałtyckie nie połączyły się dotąd w związek formalny z powodu Finlandji w której widoczne są jeszcze wpływy niemieckie, lecz we wszystkich sprawach ważniejszych, fyczących wschodu europejskiego, państwa bałtyckie pracowały ręką w rękę.

Państwa bałtyckie złączone są również

przez liczne węzły gospodarcze. Należy również zdać sobie sprawę z tego przez zadziernięcie silniejsze związku państw bałtyckich z Polską. Niemcy mogą być powstrzymane w swych szerokich projektach ekspansji politycznej i gospodarczej w Rosji. „Dotąd, pisze „Temps” Niemcom udawało się mieć wpływ do Rosji... Lecz Niemcy chcą iść dalej i pokrzyżować projekt polski związku bałtyckiego, a zarazem wciągnąć w orbitę swych wpływów wszystkie państwa, mające wejść do tego związku. Prawdą jest, iż usiłowania niemieckie nie osiągnęły celu, lecz samo utworzenie związku się odwlekło. Obawa popchnięcia ostatecznie Litwy w ramiona Niemiec i Rosji przeszkodziła utworzeniu związku bałtyckiego bez Litwy. Należy stwierdzić, iż w razie udziału Litwy w związku bałtyckim między Rosją a Niemcami stanęłaby mocna i zwarta barjera. Oczywiście, iż tylko od Litwy zależy wejść do rodziny narodów, pragnących osiągnąć dzieło pokoju i cywilizacji przez zgodny wysiłek, a równocześnie zdecydowanych bronić swej niepodległości wszelkimi siłami. Być może z czasem Litwa sama zrozumie niebezpieczeństwo swej taktyki nie tylko dla istnienia innych państw bałtyckich, lecz nawet dla niej samej, gdyż w razie katastrofy nic nie ochroni Litwy przed falami rosyjskimi, dążącymi do brzegu niemieckiego. Litwa może znaleźć rękojmię swego istnienia tylko w ostatecznie utworzonym związku bałtyckim.

Znowu aresztowania w Moskwie.

x) Jak donoszą z Moskwy w ubiegłym tygodniu miały miejsce w Moskwie masowe aresztowania wśród sfer dawnej inteligencji

politycznej i burżuazji. Aresztowano przeważnie osoby mające styczność z cudzoziemcami. Prawie wszyscy byli urzędnicy amerykańskiego komitetu ratunkowego „A. R. A.” zostali aresztowani.

NA MARGINISIE.

Próżne rachuby.

Niemiaszku drogi, wykręt nie pomoże
I nie nie wskórasz przez wizaski i żalę
Odszkodowanie szwab zapłacić może,
O tem świat cały wie dziś doskonale!
Do porozumień nie fałszu się droga
Dochodzi.— dobrze ty wiesz pono o tem.
Prusy dług spłacić doskonale mogą,
Jeno grabieżca nie chce trząsnąć złotem.
Próżno liczycie na nową znow burzę,
By świat się klócił, to nadzieja słaba!
Francuz tak długo będzie siedział w Rurze,
Aż wszystkie flaki wytrząśnie ze szwaba.—
Znany wasz system zdradcy i przekłety,
Bandyckie szusy i podstępne plany.—
Wiemy że macie ukryte okręty—
Broń maskowaną i aeroplany —
I rewolucję na urząd robioną —
Bunt teatralny i sztuczne napady.
Szulerska wolta nie uda się pono, —
Trza zad nadstawić, szwabie niema rady!

Stanisław Żytkowski (Eszet).

WIADOMOSCI Z KRAJU.

Strajk kolejowy w Poznaniu nie udał się.

(k) Zapowiedziany na sobotę na godz. 4 rano, strajk kolejowy nie doszedł do skutku, ponieważ ogromna większość pracowników, a wśród nich maszyniści i konduktorzy, wypowiedzieli się przeciwko strajkowi. Pociągi osobowe i towarowe kursują normalnie, jedynie nieczynne są warsztaty kolejowe, gdzie pracownicy porzucili pracę.

W związku z wrzeniem kolejarzy przy była do Poznania specjalna Komisja z ramienia Min. Kol. Żel. p. dyr. Wróbel, oraz delegat Min. Spr. Wewn. p. Lipiński. Komisja odbywa konferencje z władzami kolejowymi i organizacjami pracowników w sprawie załagodzenia zatargu.

Bandytyzm w Trębawli.

(k) Na funkcjonariusza Magistratu, jadącego z pieniędzmi na wypłatę robotników do kamieniołów, napadło w lesie trzech uzbrojonych i zamaskowanych bandytów i zabrano mu torbę wraz z 12,000,000 mk. Policja jest już podobno na tropie złoczyńców, lecz jeszcze ich nie ujęła. Natomiast w nocy z czwartku na piątek znowu w tym samym miejscu w lesie wstrzymało jadącą z owocami futre dwóch w mundurach wojskowych, lecz nie znalazłszy nic na furze, tylko jabłko, puścili w spokoju przerażoną kobietę, zabrawszy tylko po kilka jabłek. Po Krasnodemskim, który zeszłego roku terroryzował przechodzącą przez las ludność okoliczną, a po-

tem znikł bez wieści, obecnie i noś jest znowu zamiepokojoną tymi dwoma wypadkami bandytyzmu.

Scyzorykiem zamordował kochankę.

(k) Dnia 29 sierpnia niejaki Szczucki Józef zam. we Lwowie wyjechał do swojej dawniej adoratki Szajewskiej Ludwika 52 lat kęszącej, zamieszkałej w Stanisławowie, w odwiedzinach. Przywitanie ich było bardzo serdeczne, raczyli się alkoholem, w pobliskim szynku, a następnie udali się do tej mieszkania.

W czasie „sam-na-sam“ z niewiadomych przyczyn sięgnął Szczucki po scyzoryk i zatopił go w sercu Ludwika powodując jej śmierć.

Natychmiastowy posterunek, zarządzony przez Policję Państwową został uwięziony ujęciem Szczuckiego, gdy zapijał się w szynku, gdzie wstąpił celem, „odprężenia nerwów“ Szczucki do winy się przyznał i powędrował do więzienia.

Dzieci polskie dla dzieci japońskich.

Japonia... Ileż wspomnień mamy ze sztuki „Tajfun“?

A te słowa młodego studenta japońskiego, który mówi o święcie wiosny, o rozkwitłych wiśniach i o ludziach, co chodzą z zapalonymi lampionami.

Tak... Symbolem Japonii jest białokwiatna wiśnia i papierowe płonące lampjony.

I oto ten kraj, tę bajkę cudowną, ten symbol piękna i poezji, dotknął kataklizmem, kataklizmem jeden z największych w dziejach świata.

Ruńcy miasta, a huragan zniósł z powierzchni ziemi wyspy.

I oto kraj bajki, kraj legendy pograżył się w żalobie.

Daleka, bo odległa o setki mil Polska, ta Polska odrodzona w kurzawie wojny światowej, do której wolności i oświecenia Japonii też się przyczynił, ta Polska pragnie i swój grosz ofiarny rzucić ofiarom największego w dziejach świata kataklizmu.

Któż z nas Polaków ma przyjąć pierwowzay z pomocą, jeśli nie One — Dzieci polskie, z których część pewną od zagłady bolszewickiej uratowała Japonia.

Mając w żywej pamięci tę opiekę, jaką Japonia otoczyła dzieci nasze, Polsko-amerykański komitet pomocy dzieciom w Warszawie i komitet opieki nad młodzieżą i dziećmi w osobach swoich prezesów pp. Wł. Grabskiego i St. Stanisławskiego, przy współudziale ministerstwa pracy i opieki społecznej zainicjowały akcję doraźnej pomocy dla dzieci japońskich.

Wspólne posiedzenie Komitetów odbędzie się dziś 11 b. m., o godz. 8-ej w lokalu P. A. K. P. D.

Na posiedzeniu tem wyłoniona została specjalna komisja w celu jaknajszybszego rozwinięcia akcji.

Zaproszeni będą przedstawiciele instytucji rządowych i społecznych. Nie wątpimy, że akcja ta znajdzie szeroki oddźwięk w całej Polsce.

Listy Gdańskie.

Przygody żeglarzy gdańskich w Piotrogradzie. Podwyższenie wynagrodzenia robotników portowych. Wycieczka gdańszczan na targi wschodnie.

(Od własnego korespondenta.)

Gdańsk 6 września 1923 r.

Gdański żaglowiec „Peter von Danzig“, będący własnością gdańsko-sopockiego klubu wioślarskiego „Gode klind“, wrócił w tych dniach do portu gdańskiego po 35 dniowej morskiej podróży po morzu wschodnim. Załoga wspomnianego żaglowca składała się prócz kierownika dypl. inż. Reissa z 5 ludzi. Przy niekorzystnej pogodzie bawił „Peter von Danzig“ w portach w Piławie, Libawie, Rewlu, Helsingforsie i Kronstadzie. W Kronstadzie uznali sowieckie władze portowe papiery załogi żaglowca za dostateczne. Po przybyciu do Piotrogradu za kwestionowały tamtejsze władze portowe i policja graniczna ważność dokumentów załogi i niepozwolono załodze wylądować. Po kilku dniach odbyła się rozprawa sądowa przeciwko całej załodze żaglowca pod przewodnictwem komisarza ludowego i przy udziale dwóch ławników, z których jednym była kobieta. Trybunał ten skarał wszystkich gdańskich żeglarzy na 4 tygodniowe więzienie połączone z pracą przymusową. Po kilku dniach znieśli władze sowieckie ów wyrok sądowy podnosząc w motywach wyroku „przyjacielskie stosunki jakie łączą sowiecką Rosję z Niemcami“, poczem odbył się w gmachu sądowym wspaniały bankiet na cześć uwolnionych gdańskich żeglarzy, wydany przez wspomnianą wyżej ławniczkę.

Na czasokres od 3 do 8 września b. r. ustalono dzienne wynagrodzenie robotników portowych na 12 milionów marek niem. Kobiety pracujące w tut. porcie otrzymują za godzinę 680.000 mk. niem.

W niedzielę dnia 9 września b. r. wyjeżdża z Gdańska do Lwowa na targi wschodnie, zbiorowa wycieczka tut. kupców i przemysłowców. Do wycieczki tej przyłączają się między innymi i wysoki komisarz ligi narodów „Mac Donnell“, prezydent Rady portu de Reynier, senator Jawelowski prezdjum tut. izby handlowej, wielu kontrolerów obcych państw urzędujących w Gdańsku, oraz prezes tut. dyrekcji kolejowej Czarnowski. Wycieczka gdańska zabawi we Lwowie przez 5 dni.

W. P.

ALEKSANDER PETERDA

(2)

PORACHUNEK.

— Wiesz... Hamory... właśnie teraz...
Kobieta wzdrygnęła się i zbladła.
— Straszne...
— Zatrujesz go?
— Człowiek znajdujący się w niebezpieczeństwie życia...
— Człowiek? Ale nędzny, podły waga-bunda, który gotów byłby podeptać nogami nawet szczęście swego najlepszego przyjaciela, byle tylko powiększyć liczbę swych nędznych przyjaciół jeszcze o jedną. Zasługuje on w zupełności na swój los...
— Eugenjuszu... nie bądź tak bezliłostwym...
— Podawał się za mego najlepszego przyjaciela, a za moimi plecami chciał mnie uwieść... chciał zrobić z ciebie swoją kochankę... Nędznik! Szeptal mi do ucha słowa miłości, wodził cię na pokuszenie, był natrętnym.
Mężczyzna drżał ze wzburzenia.

— Uspokój się! — prosiła żona.
— Gdy kobieta szuka u mężczyzny opieki i opieki przed takim bezwstydnikiem... czuje, że siły ją opuszczają, że atak staje się silnym, niebezpiecznym.
Pochwylił rękę żony.
— Jak daleko odwarzył się posunąć? — za pytał szeptem wysoki, silny mężczyzna, lecz drżał na całym ciele.
— Eugenjuszu!
— Odpowiadaj!
— Powiedziałam ci już wszystko...
Nie więcej? Zadowolnił się tylko słowami? Nie ścisłał cię? Nie całował?
— Eugenjuszu...
— Odpowiadaj, gdy pytam! Popotrze mi w oczy! Tyś przecież temu nie winna. Zrobiłaś, jak musiałaś. Schroniłaś się do mnie... ale... nie prawda całował cię? Potajemnie podstępnie jak bandyta?
— Daj mi teraz spokój...
Całował cię?
— Tak! — szepnęła omdlewającym głosem kobieta.

Mężczyzna zgrzytnął z wściekłości zębami i kąsał sobie wargi.
Z brzoza rozległ się straszny krzyk.
Jedno wiosło porwały fale. Nie moge dostać się do niego... jest zgubiony!
— Płynie jednak jeszcze...
Jest już zmęczony... często zanurza się...
Szekely przecisnął się do poręczy i spojrział ostro na pieniające się morze. Dojrzał Hamory'ego. Na ustach jego pojawił się niełitościwy uśmiech. Sławny pływak, niezwykły przez wiele lat, zauważył odrazu że pływaniu Hamory'ego było tylko ostatnim rozpaczliwym nierównym wysiłkiem tonącego.
— Siły opuszczają go... wkrótce utonie... nędznik...
Chwilę spoglądał dziko na szalejące wody. Potem zerwał się ragle, pobiegł w stronę brzoza, zrzucił ubranie i walczył do wody. Fale wzrosły się jak gdyby śmiejąc się złościwie. Lecz Szekely rozpiął te silnie muskularne mięśnie ramion i posuwał się szybko naprzód.
(Dok. nast.)

KRONIKA

— Kalendarzyk.

Wtorek dnia 11 września Prota i Jacka

Wschód słońca g. 6 m. 01

Zachód słońca g. 7 m. 05

— Widowiska.

Teatr Miejski (Cegielniana 65)

„Fantazy”

Teatr Scala (Cegielniana № 18)

Program nr. 8

„Współczesna Dalila”

„Casino” (Piotrkowska 67)

„Ojciec jeździecki”

„Odeon” (Przejazd 2)

„Nora”

Grand-Kino (Piotrkowska 72)

„Z za kulis gładki”

Kalendarzyk historyczny.

1582 Zgon Ludwika króla polskiego i węgierskiego.

1772 Austria ogłasza manifest okupacyjny dla prowincji oderwanych od Polski.

Wiadomości bieżące

— W sprawie teatru „Premjer”.

Na ostatnim posiedzeniu Komisji Teatralnej rozpatrywano sprawę przyjazdu do Łodzi Teatru „Premjer” z p. Zelwerowiczem na czele. Teatr ten zaanonsował wystawienie w dn. 11 bm. farsy francuskiej Sachy Guityry „Pokojówka szarka miejsca”. Uwzględniając fakt ten za niewłaściwy wobec zamierzeń artystycznych Teatru Miejskiego w Łodzi, który rozpoczyna swą działalność również dnia 11 września arcydziełem J. Słowackiego „Nowa Dejanira” (Fantazy), Komisja Teatralna zdecydowała odnieść się z apelem za pośrednictwem prasy do P.T. Publiczności Łódzkiej, by w zrozumieniu wielkiego zadania kulturalnego Teatru Miejskiego, nie dała się ponieść farsy francuskiej, lecz poparła usiłowania narodowe i kulturalne obecnej Dyrekcji Teatru Miejskiego i wojła obecnością na przedstawieniu „Fantazy” w dniach 11 i 12 września bieżącego.

— Echo zlotu straży pożarnych.

Po odbytem w parku Poniatowskiego konkursie straży ogniowych podczas rozwiązywania zadania taktycznego na Placu Dąbrowskiego nastąpiło wręczenie nagród przez komendanta E. Str. O. O. dr. L. Grohmana odznaczonym strażom miejskim.

Pierwszą nagrodę otrzymała straż noworadomska, trzecią pabjanicka.

Z grup wiejskich pierwszą nagrodę przypadła straży ze wsi Woli Krzystoporskiej, druga wsi Jagodnicy.

Ponadto p. wiceprezydent Groszkowski ofiarował na bibliotekę dla straży ochotniczej łódzkiej 15 milionów marek w imieniu miasta. (pap)

— Zjazd b. więźniów politycznych N. Z. R. (Narod. Związku Robotniczego).

W dniu 8 bm. odbywał się w Łodzi w lokalu Polskich Związków Zawodowych (Główna 31) zjazd b. więźniów politycznych.

Na zjazd ten, na który zjechało się ok. 70 osób, przybyli również posłowie klubu sejmowego N. P. R.: Chądzyński, Michalak i Waszkiewicz.

Po zagajeniu zjazdu objął przewodnictwo poseł Chądzyński, poczem odczytano szereg depeesz gratulacyjnych, nadesłanych przez organizacje warszawską, poznańską, katowicką oraz centralę i t. d.

Po powitaniach wygłoszono referaty na temat obecnej sytuacji politycznej w Polsce, nawiązując je do czasów ubiegłych.

Nad referatami temi rozwinęła się ożywiona dyskusja, w której brał udział cały szereg mówców.

Po omówieniu całego szeregu spraw bieżących i organizacyjnych przyjęto cały szereg uchwał i rezolucji w sprawie urzędowania zjazdu ogólnokrajowego wszystkich więźniów politycznych trzech zaborów, w sprawie obecnej sytuacji, która wobec szalejącej

Otwarcie sezonu w Teatrze Miejskim.

Przygotowania do premjery.

Wobec tego, że jednocześnie z inauguracyjnym przedstawieniem Teatru Miejskiego odbyć się miał w dniu dzisiejszym gościnny występ t. zw. teatru „Premjer”, sprawę tę omawiano na posiedzeniu zarządu Z. A. S. P.

W sprawie tej zarząd główny Z. A. S. P. postanowił nie wydawać koncesji na występ teatru „Premjer” w tych miastach, gdzie są stałe teatry, gdyż w ten sposób podkopuje się byt teatru i uniemożliwia racjonalne jego prowadzenie.

W myśl uchwały Zarządu Głównego, artystom, należącym do związku, nie wolno grywać w teatrach „Premjer”, które nie posiadają koncesji, gdyż za to mogą być usunięci ze związku.

Jednocześnie protest w tej sprawie złożyli artyści, a przedstawiciel sztuk zagranicznych na Polskę, p. Rechtleben, zwrócił się

telegraficznie do komisarza rządu na m. Łódź nie zgadzając się na przedstawienie teatru „Premjer” w dniu 11 i 12 b. m.

Wobec tego, występy p. Zelwerowicza zostały odwołane.

W teatrze miejskim próby dobiegają końca.

Na znaczne trudności napotyka dyrekcja wobec braku wystarczającej ilości odpowiednich rekwizytów, jednakże do premjery tej sprowadzono garnitur mebli stylowych oraz przygotowano stylowe dekoracje.

Celem uporządkowania dostępu do teatru, roboty brukarskie przy ul. Cegielnianej prowadzone są w przyspieszonym tempie, a robotnicy ostatnio pracują godziny nadliczbowe, aby w ten sposób, stosownie do przyrzeczenia magistratu, na czas zakończyć brukowanie ul. Cegielnianej. (pap)

Podziękowanie

Kom. Obywatelskiego dla uczczenia „Dnia żołnierza” w Łodzi.

Komitet Obywatelski, zawiązany w mieście Łodzi celem uczczenia dnia „Święta Żołnierza Polskiego” w dniu 15 sierpnia 1923 roku, ma zaszczyt podać do wiadomości publicznej, że wpływy na cel powyższy (ofiary pojedynczych osób i instytucji) wyniosły w gotówce sumę — — — — — marek 112,000,000 — wydatki zaś — — — — — „ 106,476,000 — Pozostałość wynosi więc marek 5,524,000. —

Za pozostałą kwotę nabyte zostały bonny złotowe ser. I. D. i I. B. w ilości 140 złotych polskich, które wraz z pozostałą gotówką, wynoszącą mk. 12,800, — złożone zostały jako depozyt do Kasy Miejskiej m. Łodzi do dyspozycji Komitetu.

Komunikując o powyższem, Komitet Obywatelski uważa za swój miły obowiązek złożyć podziękowanie wszystkim ofiarodawcom, w szczególności zaś Związkowi Prze-

mystu Włókienniczego w Państwie Polskiem Krajowemu Związkowi Przemysłu Włókienniczego, Tow. Akc. wyrobów bawełnianych Ludwika Geyera, D—rowi Alfredowi Grohmanowi, właścicielom fabryk wódek pp. M. Łubie, A. Makówce i S. Bielińskiemu, oraz Towarzystwu Śpiewaczemu im. Moniuszki i artystom teatru pp. J. Wernisównie, B. Bronowskiej, J. Pilarskiemu, R. Urbańskiemu, T. Leszczyńcowi i Orliczowi za ich bezinteresowny udział w przedstawieniu i koncercie w Teatrze Miejskim, cyrkowi Medrano i właścicielom kinematografów, którzy użyczyli bezpłatnie miejsc w swych zakładach dla żołnierzy.

Komitet Obywatelski

Prezes — M. Cynarski, Prezydent miasta Członkowie: J. Wokczyński, A. Miller

Konkurs orkiestr wojskowych.

W dniach 7, 8 i 9 bm. odbywał się w Łodzi zjazd orkiestr wojskowych D. O. K. Nr. IV.

Na konkurs ten przybyli przedstawiciele D. O. K. w osobach: d—cy D. O. K. Nr. IV gen. dyw. Stefan Majewski, gen. brygady Lewszecki, d—ca 10 dywizji i komendant miasta Łodzi pułk. Małachowski, szef sztabu D. O. K. Nr. IV pułk. szt. gen. Iwanowski, oraz wielu innych.

W konkursie tym brały udział orkiestry wojskowe pułków na terenie Okręgu, jak to: 4 p. a. c., 10 p. a. p., 37 p. p., 10 p. p., 18 p. p., 27 p. p., 28 p. S. K., 25 p. p., 30 p. S. K. i 74 p.

Po odegraniu kilku utworów muzycznych najpierw jednego przez wszystkie orkiestry, a następnie dowolnie wybieranych przez każdą orkiestrę z oddzielną, nastąpiło

rozdzianie nagród przez Kolegium sędziowskie, w skład którego wchodziło, jako przewodniczący: Bogumił Reszke, delegat departamentu I. M. S. Wojsk., p. Michałowski, prezes „Lutni”, inż. Goldberg, przedstawiciel orkiestry filharmonicznej i inni.

Na wniosek przewodniczącego kolegium sędziowskiego, gen. Majewski wręczył odznaczonym orkiestrom żetony, pamiątkowe.

Pierwszą nagrodę otrzymał 30 p. S. K. drug. — 27 p. p., trzecią 31 p. S. K.

Prócz tego otrzymały pochwały orkiestry 28 p. S. K. i 37 p. p.

Wobec tego, jako reprezentant D. O. K. Nr. IV na konkursie orkiestr wojskowych o mistrzostwo armii, który odbędzie się w końcu bieżącego miesiąca, wystąpi orkiestra 30 p. S. K. (pap)

reakcji jest dla klasy pracującej bardzo ciężka.

Po przyjęciu całego szeregu rezolucji odbyła się wieczornica w lokalu N. P. R.

— Miejska szkoła dla dzieci moralnie zaniedbanych.

Odbyta w czerwcu wizyta władz szkolnictwa specjalnego stwierdziła, że prowadzona w sposób dotychczasowy szkoła dla dzieci moralnie zaniedbanych nie odpowiada swemu zadaniu. Wobec tego Wydział Oświaty i Kultury uważał za najpilniejszą potrzebę podźwignięcia tej placówki i zreformowanie jej gruntownie tembardziej, że przystępując do pracy, stwierdzono, iż oprócz samego lokalu nie z poprzedniego stanu

przyjąć nie było można. Opracowano statut szkoły, jej wewnętrzny regulamin, powołano komisję, która będzie naczelną władzą nadzorczą, wreszcie przeprowadzono zmianę personelu.

— Brak podręczników szkolnych.

W obecności personelu nauczycielskiego odbyła się konferencja rodziców w szkole powszechnej Nr. 81, na której zastanawiano się na zaopatrzenie młodzieży w niezbędne materiały szkolne i tanie materiały piśmienne. Sprawozdanie z działalności samopomocy wykazało poważne zyski i korzyści dla szkoły, wobec czego rodzice postanowili wpłacić do kasy samopomocy jednorazowo po 10 tys. mk., co stanowi 5 milionów.

Upoważniono opiekę szkolną do wydania ubogiej dźiatwie, zwłaszcza sierotom bezpłatne podręczniki i kajety, oraz powzięto uchwałę kontynuowania pogadanek rodzicielskich o charakterze wychowawczym.

W sprawie dokarmiania dźiatwy szkolnej wygłosił opiekun krótki referat, a rodzice zainteresowani, zdają sobie sprawę z doniosłości akcji, obiecali w miarę możliwości popierać opieki szkolne materialnie. (bip)

— O tanie podręczniki szkolne.

Zarząd koła opiek szkolnych (ul. Cmentarna 2) podaje do wiadomości kierowników szkół powszechnych i opiek szkolnych, że posiada na składzie większą ilość podręczników szkolnych, a mianowicie czytanki, Cecylii Niewiadomskiej pierwszych trzech lat, nauka pisowni — Szober, Niewiadomska-Bogucka, które odda szkołom powszechnym o 75 proc. niżej cen rynkowych. Również w zarządzie opiek szkolnych mogą szkoły powszechne zaopatrywać się w niezbędne podręczniki szkolne po możliwie najniższych cenach. (bip).

— Ze Szkoły Rzemiosł.

Zbiórka urządzona na potrzeby szkoły 1 i 2 bm. przyniosła ogółem 38 milionów mkp. Czysty dochód wynoszący 34 miliony mkp. przeznaczono na zakupno najniezbędniejszych narzędzi i pomocy naukowych oraz utworzono kilka stypendjów dla biedniejszych uczniów.

Z tego miejsca Dyrekcja „dziękuje najgoręcej wszystkim, którzy już to pracą już to swą ofiarnością przyczynili się do tej kwesty i wyraża im swe staropolskie „Bóg zapłać“.

Teatr i sztuka

— Teatr Miejski.

Wczoraj odbyły się dwie generalne próby z arcydzieła Słowackiego „Fantazy“, którym dzisiaj Teatr Miejski zainauguruje sezon. Przez ostatnie 48 godzin dyrekcja, reżyserja, dekoratornia i kostjumernia pracowały wytrwale, by dzisiejszemu widowisku nadać wyraz i szatę inscenizacyjną najokazalszą. Stylowa oprawa i pierwszorzędne siły wykonawcze gwarantują wysoki artystyczny poziom spektaklu, który poprzedzi punktualnie o godz. 8 prelekcja o „Fantazym“ znakomitego krytyka Jana Lorentowicza. Przedstawienie dzisiejsze zaszczyca swą obecnością władze m. Łodzi: Magistratu, Rady Miejskiej oraz zaproszeni goście ze sfer literackich i artystycznych Warszawy. Frekwencja publiczności zapowiada się nadzwyczajnie.

UCZCZENIE PAMIĘCI POLEGŁYCH STUDENTÓW UNIW. WARSZAWSKIEGO.

— W związku z odsłonięciem tablicy pamiątkowej ku uczczeniu poległych Studentów Uniwersytetu Warszawskiego, mającem nastąpić w dniu 11 listopada r. b. Komitet Uczczenia komunikuje następującą listę nazwisk, które będą zamieszczone na tablicy: Bachrach Henryk, Badowski Tadeusz, Bednarz Jan, Blumental Jerzy, Boror Lucjan, Cederbaum Stanisław, Chrzanowski Jan, Dardziński Kazimierz, Doneyówna Aleksandra, Dziewulski Władysław, Fiweger Tadeusz, Gawkowski Kazimierz, Gautier Kazimierz, Cierczewski Edmund, Goldschlag Zygmunt, Gołchiowski Zygmunt, Gorczyński Józef, Gutowski Tadeusz, Hadrjan Paweł, Hencel Marjan, Hordliczka Tadeusz, Janowski Rafał, Kalabiński Aleksander, Kamiński Zygmunt, Kacznowski Stanisław, Klepiński Józef, Kokowski Zdzisław, Koszko Marja, Kowalewska z Badorów Kazimiera, Kowerski Krzysztof, Kuksz Stanisław, Kwiatkowski Stanisław, Łada Tadeusz, Maciejowska Paulina, Maciejewski Stanisław, Mąka Aleksander, Micewicz Wiktor, Miłak Kazimierz, Miłkowski Władysław, Massalski Zdzisław, Olszewski Henryk, Pikulski Antoni, Piotrowski Olgierd, Piotrowicz Francjezek, Podolski Stanisław, Potkański Antoni, Pozner Jerzy, Pruszeński Konstanty, Przybyłowski Jan, Psyk Marjan, Radyszkiewicz Feliks, Restorf Bohdan, Rowoliński Stanisław, Rokicki Józef, Rose Je-

Historja, jakich mało.

Aresztowanie defraudantów w Kasie Chorych.

Onegdaj przybyli do Łodzi dwaj „dostojni goście“, którzy w swoim czasie wiele narobili wrzawy w Łodzi, a Kasie Chorych niemało przysporzyli kłopotu.

Udał się oni, po przybyciu do Łodzi, w honorowej asyście policji, wprost do więzienia, gdzie oczekiwać będą na zakończenie głośnej w swoim czasie afery.

Afera ta dowodziła o niepospolitych zdolnościach Zajączkowskiego i Cieślaka dzięki czemu w krótkim czasie stali się bardzo bogaci i bardzo sławni.

Sława ta nie wyszła im jednak na dobre, gdyż sprawą defraudacji w Kasie Chorych, która sięgała sum miljonowych, zainteresowały się organa policji śledczej, które wdelegowały dla wytropienia dowodzących gości jednego ze zdolnych wywiadowców, p. Scheffle.

Pan Scheffle miał podobną pracę swej nieco szczęścia, gdyż udało mu się przejąć listy, pisane do rodziny Zajączkowskich.

Dzięki temu dowiedział się, że defraudanci skierowali swe kroki do Hamburga, skąd mieli zamiar odpłynąć w krajną dolerów.

Niezwłocznie tedy udał się w ślad za nimi p. Scheffle i zwrócił się do konsula polskiego w Hamburgu, przedstawiając mu całą tę sprawę.

Wobec tego że Zajączkowski i Cieślak, z doniesień policji tamtejszej, zamieszkiwali w jednej ze spelunek portowych Hamburga, p. Scheffle wraz z przydzielonymi mu urzędnikami policji kryminalnej rozpoczęli przetrząsanie kryjówek portowych i melin złodziejskich, gdzie wszelkiego rodzaju mety społeczne przebywają.

W jednej ze spelunek, należących do robotnika portowego P. Ribla, zetknęli się przedstawiciele policji z kilkoma indywiduami, które

wydali im się mocno podejrzany.

Ludzie ci, czując w krzyżowy ogień pytań, zeznali, że Cieślak i Zajączkowski od dłuższego już czasu u nich przebywają.

Przeprowadzona natychmiast rewizja nie dała żadnego rezultatu, jednakże niepewne zachowanie się „przyjaciółki“ Ribla zdradziło tajemnicę miejsca pobytu poszukiwanych „gości“.

Zeznała ona, iż posiada przyjaciółkę, której „opiekun“, uchodząca rosyjski spotykał kilkakrotnie poszukiwanych, ale że ci już dość długo u Ribla nie mieszkają.

Wobec tego zwrócono się natychmiast do konsula polskiego a następnie konsula argentyńskiego, gdyż jak wskazały znalezione na piecu szczątki listów, mieli oni zamiar się udać do Ameryki Południowej.

Konsul argentyński stwierdził, że wspomniani zgłosili się do wizy, które też otrzymali.

P. Scheffle zarządził przetrząsanie list pasażerskich wszystkich biur okrętowych i ustalił, że znajdują się oni na parowcu tow. Hamburg - Ameryka.

P. Scheffle wysłał depesze iskrowe na okręt, a następnie zawiadomił o powyższym władze portowe w Lizbonie i konsula polskiego w Madrycie.

Gdy zawinięto do Lizbony a Zajączkowski i Cieślak, którzy w dobrym zdrowiu przebyli całą podróż w kabinie Nr. 55, wychodzili na brzeg oczekiwała już na nich policja, która dokonała aresztowania.

Po załatwieniu wszelkich formalności, związanych z przewiezieniem ich do kraju, i po odsiedzeniu w Lizbonie 4 miesięcy, przybyli oni do Gdańska, skąd odtransportowano ich do Łodzi. (pap)

rzy, Roztropowicz Henryk, Rydel Aleksander, Rzekowski Maksym, Siawcilo Jarosław, Smietanowski Stefan, Staniszewski Bohdan, Starosteczki Ludomir, Stepowski Paweł, Straszewicz Zdzisław, Kwiatkowski Witold, Machnicki Aleksander, Szezeraniska Wanda, Szezeraniska Tadeusz, Szymonowicz Antoni, Tarnowski-Działak Stanisław, Thum Kazimierz, Turke Edmund, Wache Stanisław, Wąbrzyński Karol, Wilek Wiktor, Wiśniowski-Prus Stanisław, Wojciechowski Antoni, Witkowski Witold, Wojciesz Stanisław, Wrzesniewski Tadeusz, Zaleski Józef, Zalewski Gustaw, Zienkowski Edward, Złoty Olgierd, Świdwiński Wojciech.

Wszelkie reklamacje tyczące opuszczenia nazwisk poległych, bądź zamieszczenia omyłkowego nazwisk żyjących, przyjmowane będą do dnia 15 września r. b. tylko listownie pod adresem Uniwersytetu Warszawskiego, Bratnia Pomoc, Komitet Uczczenia pamięci Poległych Studentów Uniwersytetu Warszawskiego.

Wszystkie pisma prosimy o przedruk powyższego komunikatu.

— Komunikat.

Niniejszym przeparszam p. Franciszka Hoffmana, za wszystkie obelgi czynne i słowne, które mu wyrządziłem. Wdowód czego składam 100,000 mk. na Instytut Przeciwgazow.

Zygmunt Idziaszczyk.

Jako długoletni koleżdy p. Idziaszczyka Zygmunta wyrażamy Mu w imieniu swoim i w imieniu podpisanych na deklaracji złożonej w nasze ręce, słowa czci, szacunku i wzywamy p. Hoffmana Franciszka w imieniu kolegi do porzucenia starania się o ponowne nawiązanie koleżeństwa.

Wdowód zerwania wszelkiego kontaktu, złożone przez p. Idziaszczyka 100,000 mk. składamy na Inwalidów Wojennych W. Zaborowski Por. Wojsk. Polsk. ul. Św. Emili Nr. 29 pałac Herbsta. St. Danielewicz Student Prawa 5

Nauk Politycznych ul. Kilińskiego Nr. 159.
Deklaracja.

My niżej podpisani wyrażamy p. Idziaszczykowi Zygmunтови, wobec różnych wersji krążących w sprawie p. Franciszka Hoffmana słowa czci i szacunku i deklaracje niniejsza składamy na ręce P.F. Zaborowskiego Porucznika W. P. i St. Danielewicza Stefana Studenta Uniwersytetu Warszawskiego.

1) Wiesław Rychter Plac Dąbrowskiego Nr. 4 2) Zdzisław — Józef Wilński 3) Jan Bybarkjewicz ul. Andrzeja Nr. 60 4) Wacław Rogaliński — Dąbrowa Nr. 22 5) Władysław Muszyński — Sienkiewicza 67 6) Karol Gruszczyński — Nawrot Nr. 54 7) Czesław Palusiak — Miłsza Nr. 60 8) B. Przybylski — ul. Gdańska Nr. 85 9) E. Gierłowski Student Uniw. w Wilnie — Srebrzyński Nr. 17 10) Baran Choraży Wojsk. Polak. — ul. Narutowicza róg Zagajniko- 1743.

— Z Tow. „Rozwój“.

Chcesz aby Tobie i przyszłym pokoleniom dobrze było w Polsce?

Chcesz aby polski handel, przemysł, ziemia i rzemiosło było w Polskich a nie żydowskich rękach?

Chcesz aby Polska była uwolniona od ogryzającej nas szarańczy żydowskiej?

Pisz natychmiast lub zgłoś się osobiście pod adresem: T—a „Rozwój“, Łódź, Podlesna Nr. 4, a otrzymasz informacje co robić. 1753

— Komunikat.

Wydział Opieki Społecznej wdelegował W. P. Wiktorję Cerdową Radną naszego miasta, do reprezentowania Magistratu m. Łodzi na uroczystości poświęcenia Kolonji Lecznicej w Busku. 1753

Bądź członkiem Tow. „Rozwój“ to święty obowiązek każdego Polaka i Polki.

Biuro Tow. mieści się przy ul. Podlesnej Nr. 4. Czynne od 9-ej rano do 8-ej wiecz.

PRZEMYSŁ HANDEL I FINANSE.

GOŚCIE I WYCIECZKI.

(-) W poniedziałek 10 bm. przyjeżdża do Lwowa wycieczka gdańska złożona z przedstawicieli tamtejszego kupiectwa celem zwiedzenia III T. W. Wycieczka przyjeżdża w wozach salonowych, specjalnie na ten cel postawionych do dyspozycji przez p. prezydenta kolei polskich w Gdańsku, który zjeżdża do Lwowa równocześnie z wycieczką kupiectwa gdańskiego wraz z generalnym komisarzem Rzeczypospolitej p. Plucińskim i reprezentantami państw w Gdańsku. Wozy, którymi przybędzie wycieczka będą przedyskutowane wprost na plac Targów i będą tu służyć jako mieszkanie gdańskim gościom. Na program wycieczki złoży się uroczyste powitanie przybyłych i wspólne zwiedzenie Targów w poniedziałek i we wtorek. We wtorek wieczorem odbędzie się konferencja handlowa urządzona przez Izbę handlową lwowską i Zarząd.

Jako referent ze strony gdańskiej wystąpił syndyk gdańskiej Izby handlowej p. dr. Heinemann. Po konferencji będzie urządzane zebranie towarzyskie. W środę rano zwiedzą goście okolice Lwowa i jego zakłady przemysłowe. Wyjazd gości nastąpi we środę wieczorem.

P. minister oświaty Głabiński, który z powodu nawału zajęć nie mógł przybyć na otwarcie Targów Wschod., zapowiedział swój przyjazd w dniach najbliższych.

Na Targi przybył dyrektor izby francusko-polskiej p. Wacław Ostrowski. Przybycie swoje zapowiedział dyrektor Tow. Akc. Hurtownia ziemi Kujawskiej i prezes Towarzystwa samodzielnich kupców polskich w Inowrocławiu p. Niedbalski.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych zawiadomiło telegraficznie Dyrekcję T. W. o przyjeździe przedstawiciela poselstwa an-

gielskiego p. Syxes'a, który zamieszka we Lwowie w hotelu Krakowskim. Na polecenie Ministerstwa Zarząd Targów wszedł bezzwłocznie w kontakt z reprezentantem państwa angielskiego.

Konsul polski z Czerniowca p. Lorenowicz przyjechał do Lwowa i przyjmuje w hotelu Georgea 1. 4, 5, 6, 7.

Zarząd Targów otrzymał cały szereg donieszeń gratulacyjnych między innymi od p. ministra spraw zagranicznych p. Seydy, wice-min. spraw zagranicznych Strassbürgera, p. min. oświaty Głabińskiego od Rządu holenderskiego, belgijskiego, finlandzkiego i całego szeregu placówek konsularnych polskich zagranicą.

GIELDA ZBOŻOWO-TOWAROWA 5, 7, br.

(Ceny w tysiącach mk. polskich).

—Żyto kongresowe, 118 f. wagi hołen.: 365 — 370 (brót 95 ton).

Jęczmień kongresowy na kaszę — 375 (15 ton).

Jęczmień wielkop. karmowy — 375 (20 ton).

Jęczmień wielkop. na kaszę — 375 (15 ton).

Owies wielkopolski 452,5 (54 ton).

Owies kongres. — 440 — 430 (25 ton).

Mąka pszenna wielkop. 50 — 1,500 (15 ton).

Mąka żytnia wielkopolska — 710 (15 ton).

Mąka żytnia kongres. 70 proc. franko Warszawa — 700 (30 ton).

Kasza gryczana palona — 1,400 (10 ton).

Siano pomorskie I gatunek — 120 (75 ton).

Słoma prosta kongres. — 110 (85 ton).

Otreby żytnie. franko Warszawa — 185 — 160.

Ceny rozumieją się za 100 kilogramów netto. franco stacja załadunku, o ile nie jest zastrzeżony inny sposób dostawy.

—XX—

Giełda warszawska.

WALUTA.

Dol. St. Zjedn.	249000	Marka niem.	0.008
Czeki i wpłaty			
Belgia	11450	Londyn	1129000
Berlin	0.006	Nowy Jork	249000
Gdańsk	0.008	Paryż	15900
Franko	7590	Wiedeń	345
Szwajcaria	44000	Włochy	16000

AKCJE:

(w tysiącach mkp.)

Bank Dyskontowy	1125	Centelski	140
Bank Handlowy w Warszawie	1800	Cmielów	220
Bank dla Handlu i Przemysłu	295	Ilipon	180
Bank Kredytowy w Warszawie	195	Modrzejów	1600
Bank Małopolski w Krakowie	110	Ostrowieckie	2050
Bank Polski Przem. we Lwowie	75	Ostrowieckie 5 em.	1025
Bank Zw. Sp. Zarob.	590	Ortwein	130
Bank Zw. Ziem.	95	Rohn i Zieliński	260
Bank Hand. Wilen.		Rudzi	700
Przyw.	240	Starachowice	1000
Bank Hand. w Pozn.	200	Ursus	250
Kijewski	1250	Cukier	11600
Polski	95	Brzecz	58
Włochy	150	Węgiel	1190
Czeski	415	Pocisk	205
Czestocice	5800	Parowoz	116
Gostawice	425	Zieleniewski	1900
Syndykat Rolniczy	687	Zyrardów	52500
Kabel		B-cia Jablkowsky	42
Klucze	180	L. J. Borkowski	170
Michałów	650	War. Tow. Zeglug.	31
Cukrownia Ostrow.		Polbal	
5 emisji		Spieß	560
Firley	145	Zeh Tow. dla Handl. i Przem.	
Łazy	80	Haberbusch	
Elektryczność		Pol. Tow. Elektr.	175
Sole potasowe	1250	Spirytus	650
		Nafta	105
		B-cia Nobel	280
		Rylsey	
		Sida i Swiatlo	187,2

Orkiestra Filharmoniczna w Łodzi

urządza na zasilenie funduszy, niezbędnych w celu uruchomienia i przeprowadzenia sezonu 1923 | 24 r.

Loterję L. O. F.

zalegalizowaną przez Gen. Dyr. Loterii Państwowych w Warszawie.

Cena losu Mk. 50,000

Wygrane stanowią abonamenty na 30 wielkich koncertów symfonicznych wartości obecnej Mk. 5,000,000 każdy.

Ciągnięcie w dniu 27. IX 23 r. Sprzedaż losów już się odbywa

Komitet Loterii L. O. F.

Dr. M. Barciński, Prof. J. Birnbaum Dyr. Wł. Eekersdorf, Dyr. Emil Hadrian, Prof. F. Halpera, Inż. J. Hologreber, Przemysł. G. Horak, Dyr. Kons. Helena Kijewska Przemysł. R. Lange, Dyr. A. Michałowski, Dyr. L. Reyber.

1757-k-1

Polski Związek Ogrodników

(ul. Kilińskiego № 59)

poleca na posady stałe i roboty sezonowe siły wykwalifikowane.

Zgłoszenia przyjmuje biuro Polskiego Zw. Ogrod. ul. Kilińskiego № 50 od godz. 10 rano do 5 popoł.

1561s2

Chrześcijański Dom Starców i Kalek

poszukuje uczciwego, pracowitego i energicznego

inspektora

Składać oferty pod „Inspektor“ do adm. Rozwoju. 1631s6

Komunikat.

Poznaj siebie! jeżeli chcesz poznać kim jesteś? kim być możesz? swój charakter, zdolności i przeznaczenie, jeżeli cierpisz moralnie i nie znasz wyjścia, jeżeli Ci brak energii i równowagi, jeżeli nie wiesz jak żyć i postępować, aby zwycięsko przetrwać w świecie, zwróć się do p. Szyllera-Szkolnika, człowieka ogromnego doświadczenia życiowego, znawcy dusz, autora prac naukowych, napisz własnoręcznie imię, rok, miesiąc urodzenia, kawaler, żonaty, wdowiec, ile osób najbliższej rodziny; na tych danych otrzymasz listem poleconym nakłową szczegółową analizę charakteru, określenie ważniejszych zdarzeń życiowych, odpowiedzi na szczerze zadane pytania, również horoskop ułożony przez słynnego medjum Miss Evigny, do tego najnowszy utwór Szyllera-Szkolnika: książkę „Tajemnice powodzenia“ Rady, wskazówki, uwagi jak żyć, postępować, aby osiągnąć powodzenie, dobrobyt, niezależność, zadowolenie moralne. Analizę, horoskop i książeczkę „Tajemnice powodzenia“ wysyła się po otrzymaniu Mk. 50 tysięcy. Osobiście przyjmuje 12-7 pp. Doświadczenia naukowe p. Szyllera-Szkolnika zaszczycone chwalebny protokółami naukowych towarzyszy w Warszawie, świadectwami najwybitniejszych powag światła lekarskiego i odezwaniami prasy. Książki nadzwyczaj ciekawej treści naukowo-pouczającej. Katalog ilustrowany darmo. Na przesyłkę dołączyć znaczek pocztowy. Adres: Warszawa, Psycho-Gratolog Szyller-Szkolnik, Piękna 25, m. 58. Tel. 506-09, 1745 b-s-2

Inteligentna

wdowa, w średnim wieku poszukuje miejsca gospodyni do wdowca z małoletnimi dziećmi lub do pojedynczej osoby może być na wyjazd. Oferty do „Rozwoju“ pod „J. G.“ 1695-b2

Mam koncysje tuniową p o s z a w u k u j e

wspólnika

posiadającego sklep do wspólnego prowadzenia interesu. Oferty w „Rozwoju“ dla „S. S.“ (1694-k-1)

Lecznica Lekarzy specjalistów

Piotrkowska 17, (drugie podwórko) przyjmuje chorych we wszystkich specjalnościach. Röntgen: dagnostyka, leczenie (powierzchnowe i głębokie). Szczepienie ospy. Cena od porady 40,000 mk. — od 9-8 do 5 ej po południu. (6262s4)

Hurtownia Spółdz. „Rozwój“

w Łodzi, Radwańska № 1.

Zwraca się do p. p. obywateli ziemskich o zaofiarowanie większej ilości kartofli po cenach umiarkowanych, które Hurtownia zakupi dla swych członków. (1707-b)

Sprzedaz szyb okiennych

oraz wykonywuje wszelkie roboty w zakres szklarstwa wchodzące

J. Oleiniczak i Smolnicki, Główna № 14

Zwiru

200 metr. kub. Piasku 100 metr. kub. potrzebuje fabr. Pusta № 21. (1690k3)

Plące

1571b50

150% drożej kupuje brylanty, złoto, srebro zegarki, stary zęby, garderobę. Konstytucyjna 7, Miłochowska 1-cze piętro

Kupuje

2106

plące 200 proc. drożej za brylanty, złoto, srebro i biżuterię, zęby sztuczne, garderobę i szale czarne. Zachodnia 52 naprzeciw lombarda i p. L. Miłoch.

Dr. Mieczysław Kołodzki

Choroby wewnętrzne i kobiece. Porozum. 1622-b. Przyjmuje od 5 — 5-ej. ul. Żolibzka 14.

Grand-Kino

Z za kulis giełdy

Dramat w 6 aktach, pióra M. Noziera
wytwórni „Eclige” w Paryżu. w rolach głównych
Gaby Deslys i Harry Pilcer
— bożysz z Paryża. — 1759s

WINO Sp. z o.o. Ciepła
Paczkowickich
Pawłowskich
Senkiewicz 4).

Człowiek w żelaznej masce

Dramat w 6 aktach, z prologiem podług powieści
Aleksandra Dumasa. W rolach głównych.
**Helga Mola der, Bruno Decarlo, Albert
Basserman, Włodzimierz Gajdarow.**

Dzisiaj i dni następujących.

BACZNOŚĆ!

Dnia 15 września zabieramy z Łodzi psy w tresurę i szczenięta na wychowanie.

Oplata miesięczna za tresurę 25 złot. p.
za wychowanie szczeniąt 10 złot. p.

Kto ma zamiar oddać swego psa, niech poda niezwłocznie swój adres pod „Kojec” do Reprezentacji „Reklamy Polskiej” Łódź, ul. Nawrot 1-a.

„KOJEC” Hodowla i Szkoła psów
Poznań Polna 39. (1747k1)

Drobne ogłoszenia

Kupno i sprzedaż:

Kredensy, szafy, łóżka, stół, krzesła, otomany, truma, zegar sprzedam. Senkiewicz 59, oficyna, drugie wejście, drugie piętro, mieszkanie 26. Pięchoła. 5656-3

Drzewo opałowe w szczapach i rabane. Sprzedaż hurtowa i detaliczna. Sprawy konkurencyjne. Wólczajska 80, skład drzewa. 539C-1

Bryczka, wolant, powóz, karetki, rolwaga, wozy i towary wozy. Sprzedam. Kilińskiego 28. 5689-2

Okazyjnie sprzedam kredens, lodówkę, kilka flaszek i banion do wody. Konstancynowska 68 Szczesniak. 5610-1

Sprzedam stoninę po taniej cenie. Rzgowska 15s kłopoty. 5609-2

Maciory, prosieta, do sprzedania. Polwark Dzierżyna, skrzyżka 14, poczta Zgierz. 5648-3

Do sprzedania plac przy ul. Odynia. Wiadomość: Rzgowska 15, m. 30. 5649-3

Kupię używany salon w dobrym stanie. Oferty z wyszczególnieniem rzeczy i z podaniem ceny do adm. „Rozwoju” pod „Salon”. 5650-2

Sprzedam łóżka z materacami, otomanę, leżankę, krzesła, zegar, kredens kuchenny. Piotrkowska 134 - 9, II p. 5655-3

Do sprzedania 1 gablotka o szkłach i 2 lampy wiszące u sufitu. Łódź, Łatomska 21, skład apteczny. 5682-5

Sprzedam kredens, otomanę, konia na biegunach. Kilińskiego 77 - 2. 5675-1

Szczeniak, suczka rasy wilczej do sprzedania. Karola 26, m. 2. 5680-1

Różne:

A.A. Na raty Swetry, chustki barchany, biały towar trykotnia, firanki, suknie, korty wyspa najtaniej i najwygodniej Leon Rubaszkin Kilińskiego 40. 5561-6

AKUSZERKA Zofia Loba. Ul. Wysoka 27, m. 10, I piętro. 5643-2

Potrzebna służąca do dwójga dzieci. Wiadomość u gospodarza. Zgierska 59. 5644-2

Potrzebna prasowaczka do pralni. Al. Kościuszki 41, do pralni. 5655-1

Potrzebny jest podmaistrzy stolarski. Ul. Kilińskiego 226. 5646-2

Poszukuje się placu do kupna lub dzierżawy. Może być na Balutach lub na Chojnach. Wiadomość: Rzgowska 48, u F. Ciszka. 5678-1

Piotro Prośb, B. Waleczyński, O Piotrkowska 90. Prośby do Sądu, do władz administracyjnych, wojskowych, apelacje, rekursy i t. p. opracowania. 5560-6

Krawcowa poszukuje szycia w domach prywatnych. Ul. 6-go sierpnia 70-a. 5592-2

Pachalter poszukuje posady stałej lub na godziny wieczorowe w przemyśle lub handlu. Oferty Biuro Ogłoszeń Tracawski, Radwańska 6 pod „Buchalter”. 5578-1

Kawaler, lat 44, poszukuje towarzyski życia. Cel matrymonialny. M. Renczelewski, Kilińskiego 187, zegarmistrz. 5642-35

Przedsiorstwo robót szklarskich oraz sprzedaż szyb. Przyjmuje wszelkie zamówienia wchodzące w zakres szklarstwa. Jan Candryk, Łódź, ul. Piotrkowska 249. 5630-12

Potrzebna dziewczyna do usług. Andrzeja 28, apteka. 5642-1

Kto wypożyczy 3.000 złotych polskich. Mogę zabezpieczyć na hipotekę. Oferty upraszam składać do administracji „Rozwoju” pod „Chrześcijańsk 100”. 5531-2

Majątki ziemskie, gospodarstwa, domy, wille, młyny wodne, wiatraki poleca Biuro „Pośrednik” Zgierz, Parczewska 5. 5594-2

Rządca kawaler poszukuje posady od 1-go października lub od Nowego Roku. Oferty składać w Rozwoju pod Kawal. 5640-3

KAPELUZE damskie i dziecięce modne, elegancko i solidnie przerabia i nowe wykonuje A. Dobiecka, ul. Miłsza 45 lewa oficyna parter. 5631-1

STUDENT udziela matematyki, łaciny, fizyki, języków. Kilińskiego 86-3 (druga brama). 5630-3

Gospodyni obeznana z wykwinną kuchnią i gospodarstwem miejskim szuka stanowiska w większym majątku lub w mieście. Adresy pozostawę w Rozwoju. 5620-1

Panna inteligentna z 6 kl. wykształceniem obejmie kondyccje. Oferty pod „H. H.” 5625-1

Panna inteligentna z 6 kl. wykształceniem obejmie kondyccje. Oferty pod „Z. S.” 5626-1

Inżynier kawaler poszukuje jednego pokoju z meblami lub bez. Oferty Rozwój „Z. D.” 5613-2

Nauczycielka - wychowawczyni z francuskim, muzyką i szyciem potrzebna do 8-mioletniej dziewczynki na wieś. Zgierz, skrz. 14. 5647-5

Potrzebne uczennice do kapełuszy. Nawrot 42, oficyna, M. Majewska. 5680-2

Nauczycielka udziela niedrogo wykładanie lekcji na fortepianie. Adres: Piotrkowska 225, mieszkania 18. 5652-3

Nauczyciel wyższej szkoły re- alnej przyjmie jeden kom- plet nauki historii. Cegielniana 86 III p. m. 8. 5651-2

Od 15 paźdz. poszukuję kore- petytora wyższych klas dla- eksternisty III kl. szkoły To- maszewskiego. Pisemne oferty z warunkami T-wo Młeczar- skie, Al. Kościuszki 29 dla S. 5654-3

Poszukuje pokoju umeblowa- nego lub bez. Oferty pod R. M. 1.000.000”. 5658-5

Potrzebny uczciwy chłopiec lub dziewczyna na posyłki. Hurtownia Drogistów. Piotrkowska 69. 5659-2

Potrzebna panna, obeznana do- składu wędlin. Miłsza 24. 5661-2

Bezdzietne małżeństwo posu- kuje pokoju z kuchnią. Of- erty do apteki p. Gluchow- skiego Ul. Prez. Narutowicza (Dzielnia) 4 pod lit. „S. N.” 5663-5

Potrzebna osoba w średnim wieku do dzieci z szyciem na przybłędnie. Kilińskiego 50, m. 25. 5664-2

Młody i energiczny człowiek z zawodem palacz kotłowy. Poszukuje jakiegokolwiek posady. Oferty do „Rozwoju” pod „Zajęcie”. 5665-3

Poszukuję pokoju lub wspólnego pomieszczenia przy rodzinie intel. spok. mężczyzna. Kilińskiego 104, m. 8. 5666-2

Osoba, chcąc mieć oporę i tow. rzystwo poważnego intel. mężczyzny, złoży ofertę pod „Dobrobyt” w adm. „Rozwoju”. 5667-2

Specjalista poszukuje zarządu techniczno-przemysłowem interesem lub przyjęciem wspólnika, mającego lokal frontowy. Oferty do „Rozwoju” dla „M. I.” 5668-2

Krawcowa z kilkuletnią praktyką poszukuje pracy w domach prywatnych. Łaskawe oferty pod „Krawcowa” do adm. „Rozwoju”. 5669-3

Korzystny interes dla posiadających pomieszczenie i mały kapitał (lub bez niego). Oferty pod „Wspólnik” do „Rozwoju”. 5670-2

Inteligentny młodzieniec z średnim wykształceniem poszukuje jakiegokolwiek posady biurowej. Oferty do „Rozwoju” pod „Z. M.” 5671-2

Panienska z 4-ro klasowym wykształceniem, z ładnym charakterem pisma poszukuje jakiegokolwiek posady biurowej. Łaskawe oferty proszę zwrócić do adm. „Rozwoju” pod „Panienska”. 5672-1

Chcę pożyczyć cztery miliony zł. Dam procent i zabezpieczenie hipoteczne. Oferty do „Rozwoju” pod „Pożyczka”. 5673-1

Dianistka p. Koszkowska rozpoczyna lekcje gry na fortepianie 15 września. Piotrkowska 164, m. 5. 5674-2

Za wypożyczenie pewnej sumy dam pokój umeblowany. Oferty w „Rozwoju” pod „Pokoje”. 5676-1

Kursy francuskiego, konwersacja. Szkołom ustępstwo. Także polski, przygotowanie. Kilińskiego 77 - 2. 5677-1

Zagubione dokumenty

Grzywacz Erast zagubił paszport polski wydany z gminy Szadek powiat Steradz. 5623-1

Duchard Stanisław zagubił paszport niemiecki wyd. z gm. Nowosolna pow. Łódzkiego oraz kartę powołania wyd. w P. K. U. Łódź. 5627-1

Grenda Feliks zagubił paszport rosyjski wydany przez gminę Poddębice i kartę bezterminowego urlopu wydaną przez P. K. U. Łęczycza. 5616-1

Walczak Józef zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi i książeczkę związkową. 5619-1

Pietrzak Jan zagubił tymczasowy dowód osobisty. wyd. w Łodzi oraz książeczkę wojskową, wyd. w P. K. U. Łódź. 5655-3

Zaginał dowód osobisty na imię Józef Babiński, wyd. w Łodzi, dnia 21 XI 1920 r. za Nr 1325 - B. Łódź, ul. Obywatelska 49. 5657-1

Piotruszewski Władysław zagubił kartę powołania wyd. z P. K. U. w Łęczyczu. 5679-3

Parasifiska Stanisława zagubiła paszport polski, wydany z gm. Szczerców, pow. Łaskiego. 5681-3

Człowiek

który zna obejścia przy koniach do rozmówki wód trzeźwy, rzetelny może się zgłosić w kantorze fabryki Sinalco L. W. Jaraszek Nawrot 88 w g. od e-6 pp. (1688k1)

Dr. Wł. Polakowski
ginekolog - akuszer
powrócił

przyjmuje od 4-6 przy ul. Al. Kościuszki 53. (1648k2)

Dr. Michał Lipski
Choroby skórne, weneryczne, moczopłciowe.
Dzielnia 37.
Przyjmuje 2 - 5 pp. i 7-9 w święta 1-2. (156489)

Dr. Edmund Ekkert
choroby skórne i weneryczne
Przyjmuje od 12 - 2 i od 5 - 8 Panie od 3 - 4. Ul. Kilińskiego 137, trzeci dom od Główna. (1668b)

Cena ogłoszeń: Przed tekstem i w tekście 4500 mk., za tekstem 3500 mk., zвычайnie 1500 mk., wśród drobnych 2000 mk., nekrologi 2500 mk., komunikaty 3500 mk., za wiersz milimetrowy lub jego część, nagranie 100 proc. Tabliczki i fantazyjne ogłoszenia 500 mk., dla poszukujących pracy 250 mk., najmniejsze ogłoszenie 3000 mk. Ogłoszenia zamieszczone w piśmie Redakcja za bezpłatnie. Ogłoszenia przyjmują się do godz. 6-ej, po 6-ej zalicza się 50 proc. Za terminowe wychodzenie ogłoszeń administracja nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiązuje już przedtem przyjęte ogłoszenia bez uprzedniego zawiadomienia. „Rozwój” można zamawiać w Zgierzu u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego, ul. Zamkowa.